

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Балык Бистәсе шәһәр жирлегә Советы

КАРАР №1-2

Балык Бистәсе ш.т.п.

2018 елның 11 гыйнварыннан

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Балык Бистәсе шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеген шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау турында

Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Балык Бистәсе шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 8 статьясындагы 1 өлешенң 2 пункты һәм 29.4 статьясы нигезендә жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән минималь дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләрен һәм авыл халкы өчен мондый объектларның максималь рөхсәт ителгән территориаль дәрәжәсендәге исәпләү күрсәткечләрен билгеләү максатларында, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының "Балык Бистәсе шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлеге Уставы, «Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Балык Бистәсе шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә» Балык Бистәсе шәһәр тибындагы поселогы "муниципаль берәмлеген шәһәр төзелеше проектлауның жирле нормативларын әзерләү, раслау һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында" Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының Балык Бистәсе шәһәр жирлегә Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Балык Бистәсе шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге шәһәр төзелеше проектының беркетелә торган жирле нормативларын расларга.

2. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

3. Карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр жирлегенә Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе муниципаль районы, Балык Бистәсе ш.т.п., Ленин урамы, 48а йорт адресы буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендында һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының <http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге "Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы"ында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр жирлегә башкарма комитеты житәкчесе М. В. Мәгыйзовка йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Балык Бистәсе шәһәр жирлегә башлыгы

И.Г. Вәлиев

Татарстан Республикасы Балык
Бистәсе муниципаль районы Балык
Бистәсе авыл җирлеге Советының
11.01.2018 ел, №1-2 карары белән
расланды

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛЫК БИСТӘСЕ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫНЫҢ "БАЛЫК БИСТӘСЕ ШӘһӘР ТИБЫНДАГЫ ПОСЕЛОГЫ"
МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ ШӘһӘР ТӨЗЕЛЭШЕ ПРОЕКТЫНЫҢ ҖИРЛЕ
НОРМАТИВЛАРЫ**

ТОТУ

- 1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӨМӨЛӨР.....**
- 2. ИСЭП-ХИСАП КҮРСӨТКЕЧЛӨРӨН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӨЛӨРЕ ҺӘМ ӨЛКӨСЕ .....**
- 3. БАЛЫК БИСТӘСЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАЛЫК БИСТӘСЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ.....**
- 4. ТӨП ӨЛӨШ .....**
  - 4.1. Жирлек халкын электр, жылылык, газ, су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан**

файдалана	алырлык	Максималь	Дәрәжәдә	исәпләнгән
------------------	----------------	------------------	-----------------	-------------------

күрсәткечләр.....
  - 4.2. Жирлекнең, жирлекнең жирле эһәмияттәге объектларына караган Автомобиль юллары һәм транспорт хезмәте күрсәтү объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан** файдалана алырлык **Максималь Дәрәжәдә** **исәпләнгән күрсәткечләре** .....
  - 4.3. Жирлекнең мәгариф объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектлардан** файдалана алырлык **Максималь Дәрәжәдә** **исәп-хисап күрсәткечләре.....**
  - 4.4. Жирлекнең сәламәтлек саклау объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан** файдалана алырлык **Максималь Дәрәжәдә** **исәпләнгән күрсәткечләр .....**
  - 4.5. Жирлек халкының мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның территориаль ягыннан** файдалана алырлык **Максималь Дәрәжәдә** **исәпләнгән күрсәткечләр.....**
  - 4.6. Халыкның ял итү һәм мәдәният объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан** файдалана алырлык **Максималь Дәрәжәдә** **исәпләнгән күрсәткечләре.....**
  - 4.7. Жирлекнең социаль тээминат һәм социаль яклау объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектлардан** файдалана алырлык **Максималь Дәрәжәдә** **исәп-хисап күрсәткечләре** .....
  - 4.8. Объектлар белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре**
муниципаль район халкының физик культура һәм массакүләм спорт; исәп-хисап мондый объектларның муниципаль район халкы өчен **максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе** **күрсәткечләре.....**
  - 4.9. Жирлек халкының каты коммуналь калдыкларын жыю (шул исәптән аерып жыю) һәм транспортлау буенча объектлар белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның** **максималь рөхсәт ителгән территориаль дәрәжәсенә** **исәп-хисап күрсәткечләре.....**
  - 4.10. Объектлар белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре,**
жәмәгать тәртибен, жирлек халкын саклауны тээмин итәрлек итеп;
мондый объектларның жирлек халкы өчен **максималь рөхсәт ителгән дәрәжәдә** **исәпләнгән күрсәткечләре.....**
- 5. Халыкның норматив ихтыяжын билгеләү өчен тәкъдимнәр. БАЛЫК БИСТӘСЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАЛЫК БИСТӘСЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ЭҺӘМИЯТЕНДӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУДА .....**
  - 5.1. Электр һәм газ белән тээмин итү объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр.....**

- 5.2. Торак пункт чикләрәндә урнашкан транспорт объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләү, күрсәтелгән объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр .....
- 5.3. Мәгариф объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр.....
- 5.4. Күрсәтелгән объектларны урнаштыру, сәламәтлек саклау объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләүгә тәкъдимнәр . .....
- 5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр.....
- 5.6. Күрсәтелгән объектларны урнаштыру, мәдәният һәм ял объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр . .....
- 5.7. Күрсәтелгән объектларны урнаштыру, социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр.....
- 5.8. Физик культура һәм массакүләм спорт объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр.....
- 5.9. Жирлек халкының объектларны жыю (шул исәптән аерым жыеп алу) һәм каты коммуналь калдыкларны транспортлау, әлеге объектларны урнаштыру буенча норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр .....
6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР .....

1.ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының «Балык Бистәсе шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең (алга таба-Балык Бистәсе шәһәр жирлеге, нормативлар) шәһәр төзелеше проектлауның жирле нормативлары Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының норматив – хокукый актлары нигезендә эшләнә.

1.2. Әлеге нормативлар белән жайга салынмаган мәсьәләләр «техник жайга салу турында» 27.12.2002 елдагы 184-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән жайга салына.

1.3. Әлеге нормативлар, оештыру хокукый формасына карамастан, Балык Бистәсе шәһәр жирлеге территориясендә эшчәнлеген алып баручы шәһәр төзелеше эшчәнлегенең барлык субъектлары өчен мәжбүри.

1.4. Шәһәр төзелеше проектлауның жирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Балык Бистәсе шәһәр жирлеге жирле үзидарә органнарының норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге нормативлар жирлек халкының жирле эһәмияттәге объектлары белән тәмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре жыелмасын; мондый объектларның жирлек халкы өчен территориаль яктан мөмкин булган максималь күләмнең исәп күрсәткечләрен билгели.

1.6. Жирлекнең жирле эһәмияттәге объектларына, алар өчен жирлек халкының тәмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре һәм мондый объектларның жирлек халкы өчен максималь рөхсәт ителә торган дәрәжәсенә исәп күрсәткечләре билгеләнә, түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар керә:

халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итү, су агызу;

жирле эһәмияттәге автомобиль юллары;

жирлекнең жирле эһәмияттәге мәсьәләләрен хәл итүгә бәйле башка өлкәләр.

1.7. Нормативлар үз эченә түбәндәге бүлекләр:

төп өлешә (жирлек халкының жирлек эһәмиятендәге объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәпләнгән күрсәткечләре;

жирлек халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан файдалана алуына исәпләнгән күрсәткечләр;

исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү буенча материаллар;

нормативларның төп өлешендәге исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе;

күрсәтелгән объектларны урнаштыруга жирлек халкының жирле эһәмияттәге объектларда норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр;

Балык Бистәсе шәһәр жирлегенең кыскача характеристикасы.

2. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

2.1. Әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәпләү күрсәткечләре Балык Бистәсе шәһәр жирлеге территориаль планлаштыру документларын эзерләгәндә, килештергәндә һәм гамәлгә ашырганда, Балык Бистәсе шәһәр жирлеге территорияләренә карата эшләнә торган территорияне планлаштыру буенча документлар эзерләгәндә кулланыла.

2.2. Шәһәр төзелеше проектлау нормативлары дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлегә турындагы законнарның үтәлешен контрольдә тоту һәм күзәтү органнары тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

2.3. Жирлекнең жирле эһәмияттәге объектлары исемлегә, жирлек халкының рөхсәт ителгән минималь дәрәжәдәге исәп-хисап күрсәткечләре һәм әлеге нормативларның төп өлешендә китерелгән жирлек халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан файдалана алырлык Максималь Дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләре үтәү өчен мәжбүри булып тора.

2.4. Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелә торган документларны гамәлдән чыгарганда һәм (яки) үзгәрткәндә гамәлдән чыгарылганнарға алмашка кертелә торган нормаларга таянып эш итәргә кирәк.

3. БАЛЫК БИСТӘСЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАЛЫК БИСТӘСЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

3.1. Гомуми нигезләмәләр

Балык Бистәсе шәһәр жирлеге " Балык Бистәсе муниципаль районы «муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында «2005 елның 31 гыйнварындагы 37-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә оештырылган.

Балык Бистәсе шәһәр жирлеге Балык Бистәсе муниципаль районының көньяк өлешендә урнашкан.

Балык Бистәсе шәһәр жирлеге төньякта Анатыш авыл жирлеге белән, көнчыгышта – Троицкий Урай, көнбатышта-Алан авыл жирлеге, көньякта – Алексеевск районы белән чиктәш.

Балык Бистәсе шәһәр жирлегенә мәйданы-886 га тәшкил итә

1 нче таблица

Балык Бистәсе муниципаль районының Балык Бистәсе шәһәр тибындагы поселогында яшәүчеләренә перспективасы саны (кеше)

Территориянең исеме	2017 г.	2020 г.	2030 г.
Балык Бистәсе шәһәр жирлеге	7678	8524	9557

3.2. Торак төзелеше

Жирлектә гражданның ипотека кредиты бирү темплары арта.

Жирлекнең үсеш перспективасы булган уникаль производстволар һәм туризм, торак төзелеше, юллар төзү, торак-коммуналь өлкәдә базар мөнәсәбәтләре булдыру белән бәйлә, бу жирлекнең торак-коммуналь хужалыгын модернизацияләү кирәклегенә китерә.

Балык Бистәсе шәһәр жирлегендә булган төзелештә шәхси торак йортлар бар. 01.01.2017 елга торак фондының гомуми мәйданы 186,8 мең кв. метр тәшкил итә.

Халыкның торак белән тәэмин ителеше 24,33 кв. м тәшкил итә.

ТР буенча уртача күрсәткеч 24.3 кв. м тәшкил итә.

3.3 социаль өлкә

Социаль өлкә объектлары шулай ук коммуналь хезмәтләр кулланучылар.

3.4 мәдәният объектлары.

Балык Бистәсе шәһәр жирлегендә мәдәният объектлары: мәдәният йорты һәм китапханә.

4. ТӨП ӨЛЕШ

4.1. Шәһәр жирлеге халкын электр, жылылык, газ, су белән тәэмин итү һәм ташландык суларны агу объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; шәһәр жирлеге халкы өчен мондый объектларның рөхсәт ителгән территорияль дәрәжәсенә Максималь Дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләре

4.1.1. Торак пунктлар төзелешенә инженерлык жиһазлары системаларын территорияль планлаштыру документлары һәм шәһәр жирлегенә су белән тәэмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тәэмин итү схемалары нигезендә билгеләнгән тәртиптә эшләнгән һәм расланган проектларга кирәк.

Әлеге тармак схемаларында технологиянең принципияль мәсьәләләре хәл ителергә тиеш, инженер челтәрләренә егәрлекләре, зурлыклары, схеманы гамәлгә ашыру чираты буенча киңәшләр бирелде.

4.1.2. Күрсәтелгән исәпләү күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

№ п/п	Наименование объекта	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территориаль үтемлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Электр системасы объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, бүлү пунктлары, төрле көчәнешле электр челтәрләре	торак һәм ижтимагый биналарның электр энергиясе белән 100 процент тәэмин ителеше; Торак урамнарның 100 процентлы яктыртылуы	билгеләнми
2	Жылылык белән тәэмин итү системасы объектлары, шул исәптән, үзәкләштерелгән: котельныйлар, жылылык электр станцияләре, жылылык челтәрләре; үзәкләштерелмәгәннәре: автоном һәм индивидуаль кунакханә, фатир жылылык генераторлары, жылылык челтәрләре	Торак һәм жәмәгать биналарының жылылык энергиясе белән 100 процент тәэмин ителеше	билгеләнми
3	Газ белән үзәкләштерелгән тәэмин итү системасы объектлары: газ бүлү һәм газ тугыру станцияләре һәм пунктлар, газ көйләү пунктлары; газ бүлү челтәрләре	Торак биналарны газ белән 100 процент тәэмин итү	билгеләнми
4	үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системасы объектлары: су белән тәэмин итү чыганаклары, су жыю корылмалары, су саклау өчен савытлар, суүткәргечләр	Торак һәм ижтимагый биналарны су белән 100 процент тәэмин итү	билгеләнми
5	Үзәкләштерелгән су чыгару системасы объектлары: чистарту корылмалары, канализация насос станцияләре, канализация торба үткәргечләре; үзәкләштерелмәгәннәре: локаль чистарту корылмалары, слива станцияләре, канализация торба үткәргечләре	Торак һәм ижтимагый биналарның 100 процент тәэмин ителеше	билгеләнми

* исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Жирлекнең, жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларына караган Автомобиль юллары һәм транспорт хезмәте күрсәтү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан файдалана алырлык Максималь Дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләре 4.2.1. Все населенные пункты должны быть обеспечены подъездными автомобильными дорогами с твердым покрытием.

4.2.2. Жәмәгать транспортының тукталыш пунктларын жирлекнең жирле әһәмиятендәге автомобиль юлларында урнаштырырга кирәк, алар буенча шәһәр яны һәм шәһәрапа автобус маршрутларын минималь ераклыкта, 500 метрга кадәр узу күздә тотыла.

4.2.3. Шәһәр тибындагы бистә территориясендә. Балык Бистәсе автомобиль транспортының ким дигәндә 1 пассажир вокзалын урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

4.2.4. Жирлекнең автосервис, юл буе хезмәте объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләре билгеләнми.

4.2.5. Торак пунктлар, транспорт хезмәте күрсәтү объектлары чикләрендә автомобиль юлларының максималь рөхсәт ителгән территорияль дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

4.3. Жирлекнең мәгариф объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектлардан файдалана алырлык Максималь Дәрәжәдә исәп-хисап күрсәткечләре

4.3.1. Күрсәтелгән исәпләү күрсәткечләрен 3 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

3 нче таблица

№ п/п	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территорияль үтемлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре шәһәр тибындагы поселогында Балык Бистәсе	халыкның демографик структурасына бәйле рәвештә: 1 - 6 яшьлек балаларның 85 %ын колачлау	2 каттан артык төзелештә -300 метр; бер һәм ике катлы төзелештә-500 метр
2	Гомуми белем бирү учреждениеләре шәһәр тибындагы поселогында Балык Бистәсе	халыкның демографик структурасына карап: 7 - 15 яшьлек балаларның 100 %ын колачлаячак; 75% бала 16 - 17 яшь	укучылар өчен укуның I этабы- 15 минутлык транспорт мөмкинлеге; укучылар өчен II һәм III баскычлар-50 минут транспорт үтемлеге
3	Өстәмә белем бирү учреждениеләре шәһәр тибындагы поселогында Балык Бистәсе	- 17 яшьлек балаларның 10 %ын колачлау	1000 метр яки 30 минут транспорт

Искәрмә.

Махсулаштырылган һәм сәламәтләндрү мәктәпкәчә белем бирү һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен исәп-хисап күрсәткечләре проектлаштыру йөкләмәсе буенча кабул ителә.

4.3.2. Учреждениедән 1 километрдан артык ераклыкта яшәүче авыл мәктәпләре укучылары өчен балаларны йөртү өчен билгеләнгән махсус транспортта уку урынына илтүне оештыру күздә тотыла.

Махсус транспорт тукталышларының рөхсәт ителгән территорияль дәрәжәсе 500 метрга тигез.

Транспорт хезмәтен оештыруны исәпкә алып, I һәм II баскычта укучылар өчен авыл гомуми белем бирү мәктәпләренең территорияль үтемлегенә иң чик күрсәткече 15 километр тәшкит итә.

15 километрдан артык ераклыкта яшәүче, шулай ук начар һава шартларында транспорт үтемлеге чорында мәктәп яны интернатын карарга кирәк. Мәктәп яны интернатының сыйдырышлыгы гомуми белем бирү учреждениесендәге урыннар санының 10% ы белән тәэмин ителү дәрәжәсеннән билгеләнә.

4.3.3. Халыкның демографик составы турында мәгълүматлар булмаган очракта, яңа төзелә яки территорияль үсә торган торак пунктлар өчен, күздә тотылган халыкның демографик составы турында мәгълүматлар булмаган очракта, түбәндәге минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителешнең минималь исәпләнгән күрсәткечләрен кабул итәргә кирәк: мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре тарафыннан – 1 мең кешегә 180 урын, шул ук вакытта торак төзелеше территориясендә 1 мең кешегә 100 урыннан артмыйча; гомумбелем бирү учреждениеләре тарафыннан учреждениеләр тарафыннан – 1 мең кешегә 180 урын.

4.4. Жирлек халкының сәламәтлек саклау объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның территорияль ягыннан файдалана алырлык Максималь Дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләр

4.4.1. Күрсәтелгән исәпләү күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

4 нче таблица

№ п/п	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территорияль үтемлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Балык Бистәсе штпда барлык типтагы стационарлар	1 мең кешегә 13,47 койка	60 минут жәяүлеләр өчен
2	2 Балык Бистәсе штпда амбулатор-сырхауханә учреждениеләре	1 мең кешегә сменага 18,15 тапкыр бару	30 минут жәяүлеләр өчен
3	Балык Бистәсе штпда ашыгыч медицина ярдәме учреждениеләре: ашыгыч медицина ярдәме станцияләре(подстанцияләре)	1 мең кешегә 0,1 автомобиль	Махсус машинада 15 минутлык транспорт

4.5. Жирлек халкының мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның территорияль ягыннан файдалана алырлык Максималь Дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләр

4.5.1. Балык Бистәсе штп халыкның мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәпләнгән күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк

5 нче таблица

№ п/п	Объектның исеме	Берәмлек үлчәү	Халыкның рөхсәт ителгән минималь дәрәжәсе
1	Районара почта	почта элементәсе бүлекчәләренә 50-70 объектлары	1
2	Тавыш трансформатор подстанцияләре (10-12 мең абонент исәбеннән)	объектлар	1
3	Кабель телевидениесе техник үзәге	торақ районга объектлар	1

4.5.2. 5 нче таблицада күрсәтелмәгән мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән жирлекнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләр билгеләнми.

4.5.3. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларының жирлек халкы өчен рөхсәт ителгән максималь дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләре билгеләнми.

4.6. Халыкның ял итү һәм мәдәният объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан файдалана алырлык Максималь Дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләр

4.6.1. Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларына караган мәдәният һәм ял объектлары өчен күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

4.7. Минималь рөхсәт ителгән дәрәжәдәге исәп-хисап күрсәткечләре

халыкны социаль тәмин итү һәм социаль яклау объектлары белән тәмин итү; жирлек халкы өчен мондый объектларның территорияль үтемлегенең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре

4.7.1. Күрсәтелгән исәпләү күрсәткечләрен 6 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

Таблица 6

№ п/п	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территорияль үтемлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Халыкка социаль хезмәт күрсәтү комплекслы үзәге	Жирлеккә 1 объект	билгеләнми
2	Гаиләгә һәм балаларга социаль ярдәм бүлгә	Жирлеккә 1 объект	билгеләнми
3	Өлкәннәр һәм инвалидлар өчен интернат-йорт	3 мең кешегә 1 урын /жирлеккә 1 объект	билгеләнми
4	Төнгә йортлар, социаль адаптация үзәкләре	Жирлеккә 1 объект	билгеләнми

4.7.2. 6 нчы таблицада күрсәтелмәгән объектлар өчен исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

4.8. Жирлек халкының физик культура һәм массакуләм спорт объектлары белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның максималь рөхсәт ителгән территорияль дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре

4.8.1. Күрсәтелгән исәпләү күрсәткечләре 7 нче таблицада китерелгән.

7 нче таблица

№ п/п	Объектның исеме	Берәмлек үлчәү	Халыкның рөхсәт ителгән минималь дәрәжәсе
1	Балык Бистәсе штип балалар-яшүсмерләр спорт мәктәпләре	1 мең кешегә исәпләнгән зал мәйданы 10 кв. метр	30 минут жәяүлеләр өчен
2	Бассейннар (ачык һәм гомуми кулланыштагы ябык)	1 мең кешегә исәпләнгән Су көзгесенен 75 кв. метр мәйданы	30 минут жәяүлеләр өчен

Искәрмә.

Исәп-хисап күрсәткечләре авыл торак пунктлары өчен билгеләнми.

4.8.2. Физик культура һәм массакуләм спорт объектлары өчен исәп-хисап күрсәткечләре, юк 7 нче таблицада күрсәтелгәннәр билгеләнми.

4.9. Жирлек халкының каты коммуналь калдыкларын жыю (шул исәптән аерып жыю) һәм транспортлау буенча объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның максималь рөхсәт ителгән территорияль дәрәжәсенен исәп-хисап күрсәткечләре

4.9.1. Жирлек территориясендә барлыкка килгән халыкның каты коммуналь калдыклары белән эш итү системасын оештыруны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы территориясен санитар чистартуның Генераль схемасы һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы территориясен төзекләндерү кагыйдәләре нигезендә күздә тотарга кирәк.

4.10. Жирлек халкын, жәмәгать тәртибен саклауны тәмин итә торган объектлар белән тәмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсендәге исәп-хисап күрсәткечләре; жирлек халкы өчен мондый объектларның территорияль ягыннан мөмкин булган максималь дәрәжәдә исәпләнгән күрсәткечләр

4.10.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк..

8нче таблица

№ п/п	Объектның исеме	Берәмлек үлчәү	Халыкның рөхсәт ителгән минималь дәрәжәсе
1	Бүлек/полиция бүлеге	Жирлеккә 1 объект	билгеләнми
2	Балык Бистәсе шәһәр тибындагы поселогы өчен тәртип саклау пункты	Гомуми мәйданы 10 кв. метр торак төркеменә	билгеләнми

5. Халыкның норматив ихтыяжын билгеләү өчен тәкъдимнәр БАЛЫК БИСТӘСЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ӘҖӘМИЯТЕНДӘГЕ ОБЪЕКТЛАРДА, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУДА

5.1. Электр һәм газ белән тәэмин итү объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.1.1. Электр белән тәэмин итү системаларын проектлауны РД 34.20.185-94 «шәһәр электр челтәрләрен проектлау буенча Инструкция» (2 бүлек), СП 31-110-2003 «торак һәм ижтимагый биналарның электр жайланмаларын проектлау һәм монтажлау» (6 бүлек), «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәт турындагы Нигезләмә нигезендә электр чыганаclarына электр йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә башкарырга кирәк 2006 елның 2 августыннан (10862 бүлек).

Торак пунктлар территорияләренең чагыштырма исәпләү йөкләнеше күрсәткечләрен алдан исәпләүләр өчен 9 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

9 нчы таблица

Халык саны (мең кеше)	Табигый газ плитәләре булган торак пункт (кВт/кеше) Всего:	шул исәптән үзәк	микрорайоннар, төзелеш кварталлары	Стационар электр белән торак пункт плиталар белән (кВт / кеше) Всего	шул исәптән үзәк	микрорайоннар, төзелеш кварталлары
3-50	0,43	0,55	0,40	0,52	0,65	0,50
3тән дә ким	0,41	0,51	0,39	0,50	0,62	0,49

Искәрмә.

1. Торак пунктта газ һәм электр плитәләре булган торак йортлар булганда күрсәткечләр интерполяция ысулы белән аларның нисбәтенә пропорциональ рәвештә билгеләнә.

2. Торак пункт үзәге төшенчәсе астында төрле административ, мәдәни, уку йортлары, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре тупланган территорияне аңларга кирәк.

3. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләреннән йөкләнеш исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланырга кирәк:

табигый газ плитәләре булган торак пунктлар өчен: 1,2-1,6;

стационар электр плитәләре булган торак пунктлар өчен: 1,1-1,5.

Торак пункт үзәге территориясенә зур әһәмияткә ия булырга кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасы көчәнешен сайлау перспективалы электр йөкләнешләре үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасының бүлү электр челтәре комплексы челтәрләренең перспектив үсеш схемасы нигезендә башкарылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләре көчәнеш исәп хисап срогы һәм энергия системасындагы көчәнеш системасы чикләрендә аларның үсеш концепциясен исәпкә алып сайлана: 35 – 110 – 220 – 500 кВ яки 35 – 110 – 330 – 750 кВ.

Электр белән тәмин итү системасы көчәнеше энергияне үзгәртү адымнарының иң аз санын исәпкә алып сайланырга тиеш. Якындагы вакытка 35-110/10 кВ көчәнеше системасы иң кулай булып тора. Электр челтәрләрен проектлау, торак пунктларны һәм алар янәшәсендәге территорияләре кулланучыларны исәпкә алып, 35-110 кВ көчәнеше һәм 6-20 кВ көчәнеше булган электр белән тәмин итүче челтәрләрне бер – берсе белән бәйләп, комплекслы рәвештә башкарылырга тиеш. Шулай ук вакытта, ведомство карамагына карамастан, төрле кулланучыларны тукландыру өчен, электр белән тәмин итү системасының аерым элементларын бергәләп файдалануны күздә тотарга киңәш ителә.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү жайланмаларын проектлауны электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре һәм «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәт турында 02.06.2006 елдагы Нигезләмәнең 2 бүлегә таләпләре нигезендә башкарырга кирәк.

5.1.2. Яңаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм гамәлдәге газ белән тәмин итү системаларын үстерү СНИП 42-01-2002 «газ бүлү системалары», ПБ 12-529-03 «газ бүлү һәм газ куллану системалары куркынычсызлыгы кагыйдәләре» таләпләре буенча, Татарстан Республикасының газ белән тәмин итү һәм газлаштыру Генераль схемасы нигезендә, торак - коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру республика программалары нигезендә башкарылырга тиеш.

Газ куллануның эреләнгән күрсәткече күләмендә кабул ителергә тиеш:

үзәкләштерелгән кайнар су белән тәмин итү булганда-бер кешегә елына 120 куб. м;

газ су жылыткычларыннан кайнар су белән тәмин иткәндә – бер кешегә елына 300 куб. м;

кайнар су белән тәмин ителмәгән очракта – бер кешегә елына 180 куб. м;

авыл торак пунктлары өчен елына 220 куб. м кешегә.

Газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнашырга тиеш.

Газ тутыру пунктларын торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, подветр ягыннан урнаштырырга кирәк.

Газ тутыру станцияләрен урнаштыру өчен жир кишәрлекләренең максималь күләме житештерүчәнлегенә карап: елына 10 мең тонна – 6 га; елына 20 мең тонна – 7 га; елына 40 мең тонна – 8 га.

Газ тутыру пунктларын урнаштыру өчен жир участкаларының зурлыгын 0,6 гектардан артык булмаган күләмдә алырга кирәк.

5.2. Торак пункт чикләреннән читтә урнашкан транспорт объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләү, күрсәтелгән объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.2.1. Күчмә составка хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән предприятиеләр һәм автосервис объектларын (техник хезмәт күрсәтү станцияләре, автомобиль ягулык салу станцияләре, юу пунктлары, тикшерү эстакадалары, машина кую урыннары) проектлау автомобиль транспорты хәрәкәтенең интенсивлыгына карап икътисадый һәм статистик эзләнүләр нигезендә башкарылырга тиеш.

5.2.2. Автомобиль хәрәкәтенең интенсивлыгын, йөри торган автотуристлар санын, шулай ук якындагы торак пунктларның ихтыяжларын исәпкә алып, проектлау йөкләмәсе буенча сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләренең саны һәм сыйдырышлылыгын кабул итәргә кирәк.

5.2.3. Автомобиль юлларында ял итү майданчыкларын, туристлык транспорты тукталышларын карарга кирәк. Алар арасында III категорияле автомобиль юллары өчен 25-35 километр, IV категорияле автомобиль юллары өчен 45-55 километр ара тәкъдим ителә. Әлеге майданчыкларның сыйдырышлылыгын III категорияле юлларда – 10 – 15, IV категорияле юлларда 10-дан да ким булмаган транспорт берәмлеге тукталышына исәп тотарга кирәк.

5.2.4. Жәмәгать транспорты тукталышлары булган урыннарда тукталыш һәм утырту майданчыкларын, пассажирлар өчен павильоннарны карарга киңәш ителә.

Тукталыш майданчыкларының киңлеген төп юл полосаларының тигез киңлегендә, ә озынлыгын берьюлы тукталып торган автобуслар санына карап, 10 метрдан да ким булмаган күләмдә алырга кирәк.

5.2.4. Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларына караган торак пунктлар һәм транспорт хезмәте күрсәтү объектлары эчендә автомобиль юлларын урнаштыруга карата таләпләр аларның параметрлары СП 42.13330.2011 нигезендә актуальләштерелгән СНИП редакциясе 2.07.01-

89*нигезендэ билгелэнэ. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» һәм транспорт өлкәсендэ башка норматив документлар.

5.3. Мәгариф объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр

5.3.1. Мәгариф объектларын урнаштыруга карата таләпләр һәм аларның параметрлары СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән СНиП редакциясе 2.07.01-89*нигезендэ билгелэнэ. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (10 бүлек, Ж кушымтасы), СанПиН 2.4.1.2660-10 «мәктәпкәчә оешмаларда эшләү режимын урнаштыруга, карап тотуга һәм оештыруга карата СанПиН 2.4.2.2821-10

"Санитар-эпидемиологик таләпләр шартларына һәм оештыру укуы гомуми белем бирү учреждениеләрендә».

5.3.2. Халык саны 200 кешедән ким булган торак пунктлар өчен башлангыч сыйныфлар белән бергә аз сыйдырышлы мәктәпкәчә учреждениеләр урнаштыруны күздә тотарга киңәш ителә.

5.3.3. Торак пунктларда өстәмә белем бирү учреждениеләре урыннары гомуми белем бирү мәктәпләре биналарында күздә тотарга киңәш ителә.

5.3.4. Сәламәт балалар өчен мәктәпкәчә учреждениеләрдә урыннар саны нормативын тәшкил итә:

1 төркемгә-10-20 урынга;

2 төркемгә -18-40 урынга;

3 төркемгә - 28-60 урынга;

4 төркемгә-48-80 урынга;

5 төркемгә-46-100 урынга;

6 төркемгә-58-120 урынга;

7 төркемгә-64-140 урынга;

8 төркемгә-74-160 урынга;

9 төркемгә-84-180 урынга;

10 төркемгә – 92-200 урынга.

5.3.5. Балык Бистәсе ш.т. б. өчен мәктәпкәчә учреждениеләрнең гомуми мәйданының (биналар мәйданының) чагыштырма күрсәткечләре 10 нчы таблицада китерелгән.

10 нчы таблица

Мәктәпкәчә учреждение төре	Балык Бистәсе ш.т.п. өчен күрсәткеч (тәрбияләнүчегә кв. метр)
1 төркемгә	-
2 төркемгә	-
3 төркемгә	-
4 төркемгә	15,99
6 төркемгә	15,37
8 төркемгә	14,51
10 төркемгә	15,12
12 төркемгә	13,89

5.3.6. ТР Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгында дәүләт хезмәткәрләрен аттестацияләү буенча комиссия утырышы булды:

100 урынга кадәр-1 урынга 40 кв. метр;

100 дән артык урын – 1 урынга 35 кв. метр.

Җир кишәрлекләренен күрсәтелгән күләме шартларда 25% ка киметелгә мөмкин реконструкцияләү; халык саны 2 тапкырдан артыр дип көтелә торган яңа төзелә торган яки территорияль үсеп килүче торак пунктларда 10% ка.

5.3.7. Балык Бистәсе һәм авыл торак пунктлары өчен гомуми белем бирү учреждениеләренен гомуми мәйданы (биналар мәйданы) чагыштырма күрсәткечләре 11 нче таблицада китерелгән.

Таблица 11

Күрсәткеч (кв. эле метрга тәрбияләнүче)

Балык Бистәсе штп			
Алена 1 адым(башлангыч)			
тагын 4 класслы (180 укучы) тагын 20 31,73 укучы	тагын 4 класслы (180 укучы) тагын 20 31,73 укучы	тагын 4 класслы (180 укучы) тагын 20 31,73 укучы	13,75 10,18 10.07
тагын 40 укучы			
тагын 60 укучы	тагын 60 укучы	тагын 60 укучы	19,43 16,10 15,15
Алена адымнар 1 һәм 11 (тугыз яшьлек)			
тагын 8 класс (400 укучы) 20,0 тагын 108 (12 укучы/кл)	тагын 8 класс (400 укучы) 20,0 тагын 108 (12 укучы/кл)	тагын 8 класс (400 укучы) 20,0 тагын 108 (12 укучы/кл)	22,25

5.3.8. Гомуми белем бирү учреждениеләре өчен жир участкаларының күләме объектларның сыйдырышлыгына карап кабул итәргә:

400 урынга кадәр-1 урынга 50 кв. метр;

400 – 500 урын-1 урынга 60 кв. метр;

500 – 600 урын-1 урынга 50 кв. метр;

600-800 урын – 1 урынга 40 кв. метр;

800 - 1100 урын-1 урынга 33 кв. метр;

1100-1500 урын-1 урынга 21 кв. метр;

1500-2000 урын-1 урынга 17 кв. метр.

Реконструкция шартларында күрсәтелгән зурлыктар 20 % ка кимергә мөмкин.

5.4. Күрсәтелгән объектларны урнаштыру, сәламәтлек саклау объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләүгә тәкъдимнәр

5.4.1. Балык Бистәсе муниципаль районының Балык Бистәсе пгтсы даруханәләре һәм сөт кухнялары белән тәэмин ителешнең тәкъдим ителгән күрсәткечләре, Балык Бистәсе муниципаль районының Балык Бистәсе поселогы халкы өчен мондый объектларның территорияль үтемлелеге 12 нче таблицада китерелгән.

Таблица 12

№ п/п	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәэмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территорияль үтемлеклекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Балык Бистәсе штп даруханәләре	10 мең кешегә исәпләнгән 1 объект /1 мең кешегә исәпләнгән гомуми мәйданы 50 кв. метр	30 минут жәяүлеләр өчен
2	Балык Бистәсе штпда сөт кухнялары (1 яшькә кадәрге балалар өчен)	1 бала өчен тәүлегенә 4 порция	билгеләнми

5.4.2. Сәламәтлек саклау объектларын урнаштыру таләпләре һәм аларның параметрлары СП 42.13330.2011 нигезендә СНиП 2.07.01 - 89*актуальләштерелгән редакциясе билгеләнә.

«Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (10 бүлек, Ж кушымтасы), СанПиН 2.1.3.2630-10 «медицина эшчәнлеген башкаручы оешмаларга санитар-эпидемиологик таләпләр» һәм башка норматив документлар.

5.4.3. Жир участкалары өчен стационаров вех типтагы алырга кирәк шул объектларның сыйдырышлыгына бәйле:

50 койкага кадәр – 1 койка-урынга 300 кв. метр;

50-100 койка – 1 урынга 300-200 кв. метр;
 1 урынга 100-200 койка – 200-140 кв. метр;
 200-400 койка – 140-100 кв. метр 1 койка – урынга;
 400-800 койка – 1 урынга 100-80 кв. метр;
 800-1000 койка – 80-60 кв. метр 1 койка-урынга;
 1 койка – 1 урынга 1000-дән артык койка-60 кв. метр.
 Реконструкция шартларында күрсәтелгән зурлыклар 25 % ка кимергә мөмкин.

5.4.4. Амбулатор-поликлиника учреждениеләре өчен жир кишәрлеге күләме, стационарсыз диспансерларны сменага 100 кешегә 0,1 гектарга тигез, эмма объектка 0,3 гектардан да ким булмаска тиеш.

5.4.5. Фельдшер-акушерлык пункты өчен жир кишәрлеге 0,2 га тигез кабул ителергә тиеш.

5.4.6. Ашыгыч медицина ярдәме станциясе (подстанция), медицина ярдәме күрсәтү пункты өчен жир кишәрлеге күләмен 1 машинага 0,05 га, ләкин 0,1 гектардан да ким булмаган күләмдә кабул итәргә киңәш ителә.

5.4.7. Даруханәләр өчен жир кишәрлеге күләме 0,2 – 0,3 га тигез кабул ителергә тиеш.

5.4.8. Сөт кухнялары өчен жир кишәрлеге күләмен тәүлегенә 1 мең порциягә 0,015 га, ләкин 0,15 гектардан да ким булмаган күләмдә алырга киңәш ителә.

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыруга тәкъдимнәр

5.5.1. Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда телекоммуникация системаларын, эфирровфрлы телевидениене күмәк кабул итү системаларын урнаштыруны һәм бер үк вакытта өч элемент операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәкле сыешлы яшерен эчке коммуникацияләр буенча йорт эчендәге элемент чөлтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

5.5.2. Яңа Территорияләр төзегәндә Гражданнар оборонасы сигналлары һәм гадәттән тыш хәлләр сигналлары буенча халыкка хәбәр итү системасының локаль чөлтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

5.5.3. Мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләренән майданнарын 13 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

13 нче таблица

№ п/п	Объектның исеме	Участок майданы
1	Районара почта	0,6 – 1 га
2	Автоматик телефон станциясе	0,25 га
3	Түгәрәк автоматик телефон станциясе	0,3
4	Концентратор	40-100 кв.м.
5	Ярдәм һәм көчәйтү станциясе	0,1 – 0,15 га
6	Чыбыклы тапшырулар станциясе	0,05 – 0,1 га
7	Тавыш трансформатор подстанциясе	50-70 кв.м.
8	Кабель телевидениесе техник үзәге	0,3-0,5 га

5.5.4. Элемент предприятиеләре биналарын күрше предприятиеләргә яки технологик процесслар булган объектларга карата жил ягыннан (өстенлекле жилләр өчен) урнаштырырга кирәк.

5.5.5. Шәһәрара телефон станцияләре, шәһәр телефон станцияләре, телеграф үзәкләре һәм станцияләр, чыбык тапшыру станцияләре квартал яки торак пункт микрорайоны эчендә эшләнәргә тиеш.

5.5.6. Элемент линияләрен урнаштыруны СН таләпләре нигезендә 461-74 «элемент линияләре өчен жир бүлеп бирү нормалары» башкарырга кирәк.

5.6. Күрсәтелгән объектларны урнаштыру, мәдәният һәм ял объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр

5.6.1. Халыкның тәмин ителеше дәрәжәсенән тәкъдим ителгән күрсәткечләре. Балык Бистәсе муниципаль районы мәдәният һәм ял объектлары, шундый объектларның халык өчен территорияль

үтемлелеге дәрәжәсе. Балык Бистәсе муниципаль районының Балык Бистәсен 14 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

14 нче таблица

№ п/п	Объект исеме	Халыкның минималь рөхсәт ителгән тәмин ителеше дәрәжәсе	Халык өчен территориаль үтемлекнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Кинотеатрлар	1 мең кешегә 25-35 урын.	60 Мин жәяүлеләр өчен
2	Концерт заллары	1 мең кешегә 3,5-5 урын	60 Мин жәяүлеләр өчен
3	Музейлар	Муниципаль районга 1 объект	60 Мин жәяүлеләр өчен
4	Күргәзмә заллары	Муниципаль районга 1 объект	60 Мин жәяүлеләр өчен
5	Универсаль спорт заллары, шул исәптән ясалма боз белән	1 мең кешегә 6-9 урын	60 Мин жәяүлеләр өчен

5.6.2. 14 нче таблицада тәкъдим ителмәгән мәдәният һәм ял объектлары өчен күрсәткечләрне проектлаштыру йөкләмәсе нигезендә кабул итәргә кирәк.

5.6.3. Балык Бистәсе шәһәр тибындагы бистәдә проектлана торган мәдәният һәм ял объектларының санын, составын һәм сыйдырышлыгын билгеләгәндә, зонада урнашкан башка торак пунктлардан килүче халыкны өстәмә рәвештә 1 сәгатътән дә артык вакыт белән чикләнмичә генә исәпкә алырга кирәк.

5.6.4. Шәһәр тибындагы бистәдә жирле традицион халык сәнгате ижатын үстерү өчен шартлар тудыру максатыннан. Балык Бистәсе жирлекара клуб учреждениеләрен һәм мәгълүмати-методик үзәкләрне урнаштыру тәкъдим ителә.

5.6.5. Балык Бистәсе шәһәр тибындагы бистәсендә укучылар һәм халык тарафыннан жәяүлеләр өчен 500 метрдан артык булмаган мәдәни-массакуләм һәм физкультура-сәламәтләндрерү эшләрән оештыру өчен бердәм комплекслар формалаштыру киңәш ителә.

5.6.6. Мәдәният объектларын урнаштыру, массакуләм ял итү, ял итү һәм аларның параметрлары СП 42.13330.2011 нигезендә билгеләнә 2.07.01-89*актуальләштерелгән СНиП редакциясе. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (10 нчы бүлек, Ж кушымтасы).

5.7. Күрсәтелгән объектларны урнаштыру, социаль тәмин итү һәм социаль яклау объектларында халыкның норматив ихтыяжын билгеләү буенча тәкъдимнәр

5.7.1. Халыкның тәмин ителеше дәрәжәсенә тәкъдим ителгән күрсәткечләр. Балык Бистәсе муниципаль районы социаль тәмин итү һәм социаль яклау объектлары 15 нче таблицада китерелгән.

15 нче таблица

№ п/п	Объектның исеме	Халыкның рөхсәт ителгән минималь дәрәжәсе
1	Халыкка социаль хезмәт күрсәтү комплекслы үзәкләрәнәң өйдә социаль хезмәт күрсәтү бүлекчәләре	Әлегә категориядәге гражданнырга 120 кешегә исәпләнгән 1 объект
2	Социаль реабилитацияләүгә мохтаж балигъ булмаганныр өчен махсулаштырылганныр учреждениеләр	10 мең балага исәпләнгән 1 объект
3	Мөмкинлекләре чикле балалар һәм яшүсмерләр өчен тернәкләндрерү үзәкләрә	Шәһәр жирлегенә 1 объект, әмма 1 мең мөмкинлекләре чикләнгән балалар һәм яшүсмерләргә 1 объект ким түгел
4	Психоневрологик интернат	3 мең кешегә 1 урын
5	Балалар интернат йортлары	3 мең кешегә 1 урын
6	Психик яктан начар балалар өчен балалар интернат йортлары	2 мең кешегә 1 урын
7	Ата-ана каравыннан махрүм калганныр балалар һәм яшүсмерләр өчен Приют	10 мең балага исәпләнгән һәм ата-ана каравыннан махрүм калганныр яшүсмерләргә исәпләнгән объект
8	Яшьләр эшләрә буенча органныр учреждениеләрә	Гомуми майданы 1 мең кешегә 25 кв. метр; 1 мең кешегә 2 эш урыны

5.7.2. Халыкка социаль хезмэт күрсәтү үзәкләрен урнаштыру 35-106-2003 "өлкәннәргә социаль хезмэт күрсәтү учреждениеләрен исәпләү һәм урнаштыру" таләпләренә туры китереп б башкарырга тиеш.

5.7.3. Татарстан Республикасының социаль мәгънәгә ия объектларын жылылык белән тәэмин итү сораулары буенча киңәшмә булды:

50 урын-38 кв. м. метро 1нче урында;

100 урын - 27 кв. м. метро 1нче урында;

200-20 кв. метро 1нче урында.

Өлкәннәр һәм инвалидлар өчен интернет-йортлар ачу башлау өчен мөмкин торак пунктлары.

5.7.4. Балалар интернат-йортлары, шул исәптән психик яктан начар балалар булган интернат йортлар каршындагы жир кишәрлекләре күләмен объектның сыйдырышлыгына бәйле рәвештә кабул итәргә кирәк:

100-80 кв. метро 1нче урында;

1нче урында 120-60 кв. Метро;

200-50 кв. метро 1нче урында.

5.7.5. Төнге тору йортларында, социаль адаптация үзәкләрендә жир кишәрлекләре объектның сыйдырышлыгы буенча билгеләнә:

25 урын-9,8 кв. 1 нче сыйныф;

50 урын-9,0 кв. м. метро 1нче урында;

100 урын-9,0 кв. метро 1нче урында.

5.8. Күрсәтелгән объектларны урнаштыру өчен жирлек халкының физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләүгә тәкъдимнәр

5.8.1. Пгт халкының норматив ихтыяжын билгеләү. Балык Бистәсе муниципаль районының физик культура һәм массакүләм спорт объектларында халыкның төрле социаль-демографик төркемнәренә ихтыяжларын канәгатьләндерергә кирәк.

5.8.2. Әлеге объектларны башка охшаш объектларның якынлыгын, транспорт элементларын оештыруны, урамнар чөлтәре, юллар һәм жәяүлеләр юллары белән бәйләнешне исәпкә алып урнаштырырга кирәк.

5.8.3. Физик культура һәм массакүләм спорт объектлары белән кушылырга рөхсәт ителә белем бирү мәктәпләренә һәм башка уку йортларының, ял һәм мәдәният учреждениеләренә спорт объектлары булып тора.

5.8.4. Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәпләре һәм бассейнлары өчен жир кишәрлеген объектка 1,5 – 1,0 га тигез итеп кабул итәргә кирәк.

5.9. Жирлек халкының авыл халкының аерым жыюга һәм каты коммуналь калдыкларны транспортлауга, әлеге объектларны урнаштыруга норматив ихтыяжын билгеләүгә тәкъдимнәр

5.9.1. СП 42.13330.2011 2.07.01-89*актуальләштерелгән СНИП редакциясе 42.1330.2011 таләпләренә туры китереп каты коммуналь калдыклар жыелу нормалары күрсәткечләрен кабул итәргә кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» таблицасында китерелгән 16.

Каты коммуналь калдыкларның исәпләнгән жыела торган санын вакыт-вакыт (һәр 5 ел) фактлар буенча ачыкларга кирәк.

16 нчы таблица

Көн күреш калдыклары төрләре	Елына 1 кешегә каты коммуналь калдыклар саны (кг.)	Елына 1 кешегә каты коммуналь калдыклар саны (литр)
Каты: суүткәргеч белән жиһазландырылган торак биналардан,	190 – 200	900-950
	300 – 380	1100-1600

канализация, үзәк жылыту һәм газ; башка торақ биналардан	280-290	1400-1450
Ижтимагый биналарны исәпкә алып каты коммуналь калдыкларның гомуми саны	-	200-2800

Искәрмә.

1. СП 42.13330.2011 китергән күрсәткечләр шәһәр тибындагы бистә өчен тәгаенләнгән. Балык Бистәсе муниципаль районы.

2. Балык Бистәсе шәһәр өчен калдыклар жыелу нормаларының зур әһәмиятен кабул итәргә кирәк.

5.9.2. Каты коммуналь калдыкларны утильләштерү һәм эшкәртү объектларының урнашу урынын билгеләүне мөмкинлекләренә бәяләү нигезендә башкарырга кирәк территорияне санитар нормалар нигезендә куллану.

5.9.3. Жирлек территориясендә урнашу тәкъдим ителә

торақ пунктлар төркемнәре өчен үзәкләштерелгән торақ-коммуналь каты калдыклар полигоннары. Полигоннарга хезмәт күрсәтүнең тәкъдим ителгән радиусы 15 километр тәшкит итә.

5.9.4. Каты коммуналь калдыклар полигоннарын урнаштыруны түбәндәгеләр башкарырга кирәк СП 42.13330.2011 таләпләре нигезендә СНиП 2.07.01-89*актуальләштерелгән редакциясе. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»; СП 2.1.7.1038-01

» Каты көнкүреш калдыклары полигоннарын урнаштыру һәм тоту өчен гигиена таләпләре»; Россия Федерациясе Төзелеш министрлыгы раслаган каты көнкүреш калдыклары полигоннарын проектлау, эксплуатацияләү һәм рекультивацияләү буенча күрсәтмәләр 02.11.1996

5.9.5. Каты коммуналь калдыклар полигонын урнаштыру өчен жир участогы күләме 1000 тонна көнкүреш калдыкларына 0,02-0,05 га тигез кабул ителергә тиеш.

5.9.6. Коммуналь калдыкларны утильләштерү һәм эшкәртү объектлары проектлана СанПиН таләпләре нигезендә 2.1.7.1322-03 «житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштыруга һәм зарарсызлауга гигиена таләпләре», СНиП 2.01.28-85 «агулы сәнәгать калдыкларын зарарсызландыру һәм күмү полигоннары. Проектлау буенча төп нигезләмәләр», СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-саклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корымаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе».

6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив хокукий актлар таләпләренә туры китереп әзерләнде:

Россия Федерациясе шәһәр төзелеше кодексы, 29.12.2004 ел, № 190-ФЗ;

"Оешманың гомуми принциплары турында" 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законы

Россия Федерациясендә жирле үзидарә»;

«Татарстан Республикасында шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында» 25.12.2010 ел, № 98-ТРЗ

Татарстан Республикасы законы;

"Дәрәжә билгеләү турында" Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары

2014 елга кадәр ижтимагый инфраструктура, социаль хезмәтләр белән тәэмин ителешнең социаль гарантияләре» 26.01.2009 елдан № 42.

6.2. Нормативлар әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:

СП 42.13330.2011 СНИПның актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше.

Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»;

Автобус тукталышларын проектлау өчен методик тәкъдимнәр

СССР транспорт төзелеше министрлыгы белән 01.01.1975 ел;

Россия Федерациясе субъектларының норматив ихтыяжын билгеләү методикасы

19.10.1999 ел, № 1683-р Россия Федерациясе Хөкүмәте боерыгы белән расланган Социаль инфраструктура объектларына;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 27.12.2013 № 1071 карары белән расланган

Татарстан Республикасының шәһәр төзелеше проектлау нормативлары

6.3. Нормативлар әзерләгәндә исәпкә алынды:

социаль-демографик состав һәм жирлек халкының тыгызлыгы;

муниципаль районның Балык Бистәсе шәһәр жирлегенең социаль-икътисади үсеш планнары һәм стратегиясе;

Балык Бистәсе муниципаль районы шәһәр жирлегенең социаль-икътисади үсеш фаразы;

табигый-климат шартлары;

жирле үзидарә органнарының һәм кызыксынучы затларның тәкъдимнәре.